

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Tdo/30/2024                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 4221010442                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 16.05.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Juraj Kliment            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:4221010442.3 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného I. Y. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 16. mája 2024 v Bratislave dovolanie obvineného I. Y. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Tibora Timára proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júna 2023, sp. zn. 1Tos/56/2023, a takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. Y. odmieta.

### Odôvodnenie

Okresný súd Komárno (ďalej len „okresný súd“) uznesením zo 16. marca 2023, sp. zn. 2Nt/22/2021, zamietol podľa § 399 ods. 2 Tr. por. návrh obvineného a U. Y., nar. X. L. XXXX na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno z 20. októbra 2016, sp. zn. 11T/66/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016, pretože neboli splnené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený sťažnosť, o ktorej Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 21. júna 2023, sp. zn. 1Tos/56/2023, tak, že sťažnosti obvineného a U. Y. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Dňa 5. septembra 2023 bolo okresnému súdu doručené písomné podanie obvineného formálne označené ako dovolanie, v ktorom zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu na účely podania kvalifikovaného dovolania a zastupovania v dovolacom konaní. V nadväznosti na túto žiadosť bol obvinenému ustanovený obhajca JUDr. Tibor Timár, prostredníctvom ktorého podal dňa 23. novembra 2023 kvalifikované písomné dovolanie spĺňajúce všetky náležitosti predpokladané ustanoveniami § 372 a nasl. Tr. por., v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., a síce zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Mal za to, že dovolanie je možné podať aj proti právoplatnému rozhodnutiu súdu o ne/povolení obnovy konania, pričom jeho prípustnosť odvodzoval primárne z čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 47 Charty základných ľudských práv a slobôd a

Smernice EÚ 2016/343 s odôvodnením, že právo Európskej únie poskytuje rozsiahlejšiu ochranu, pretože zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom v každom súdnom konaní.

Prípustnosť návrhu na povolenie obnovy konania obvinený založil na priamej aplikácii nadnárodných právnych aktov majúc za to, že vnútroštátna právna úprava mu formálne takýto prostriedok negarantuje, ale naopak popiera právo na ochranu napriek tomu, že konečné rozhodnutie porušuje jeho základné práva. Z uvedeného potom obvinený vyvodil, že ustanovenie § 368 ods. 2 Tr. por. by sa malo vykladať v kontexte medzinárodných štandardov, pričom by mal mať zaručený účinný prostriedok nápravy v rámci troch stupňov súdnictva aj v konaní o obnove konania. V prípade, že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky s jeho argumentáciou nestotožní obvinený žiadal, aby sa obrátil na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou za účelom vyloženia obsahu a rozsahu práva na účinný prostriedok nápravy, teda posúdenia súladu vnútroštátnej zákonnej interpretácie práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom podľa § 394 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v spojení s § 368 ods. 1, ods. 2 a nasl. Tr. por.

Obvinený v intenciách uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietal, že v konaní o povolenie obnovy konania pred okresným súdom nebolo správne posúdené, že až právoplatné rozhodnutia súdov o jeho neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody sú podľa ich povahy novou skutočnosťou zakladajúcou dôvod obnovy konania. Uviedol, že rozhodnutím, ktoré malo založiť obnovu konania v merite jeho odsúdenia, čo do výroku o treste, mu bol vzhľadom na jeho rodinné pomery uložený neprimeraný trest, pričom v následnom sťažnostnom konaní sa krajský súd touto jeho argumentáciou nezaoberal a nedal mu primeranú súdnu odpoveď. Obvinený mal za to, že konajúce súdy v rámci konania o povolení obnovy konania nezohľadnili ako dôvod obnovy konania vo vzťahu k rozhodnutiu súdov o výkone zvyšku trestu odňatia slobody jeho rodinné pomery, pričom v tejto súvislosti poukázal na zlý zdravotný stav jeho syna, o ktorého sa musí starať jeho manželka, ktorá sa z tohto dôvodu nemôže zamestnať a získať tak príjem potrebný na zabezpečenie potrieb rodiny. Ďalším dôvodom na povolenie obnovy konania má byť podľa názoru obvineného nezákonné reťazenie ukladaných trestov odňatia slobody, podstata ktorého spočíva vo vzájomnej konkurencii trestov, ktoré sú založené na rovnakej skutočnosti, a tou je skutok, pre ktorý bol právoplatne uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Komárno z 20. októbra 2016, sp. zn. 11T/66/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016, a ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, pričom toto právoplatné odsúdenie bolo zároveň dôvodom na rozhodnutie o jeho neosvedčení sa v skúšobnej dobe predchádzajúceho podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v trestnej veci Okresného súdu Trnava vedenej pod sp. zn. 3PP/134/2009, v ktorej mu bol nariadený výkon zvyšku trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, 9 (deväť) mesiacov a 7 (sedem) dní, v dôsledku čoho je povinný vykonať trest odňatia slobody v celkovej výmere 13 (trinásť) rokov, 9 (deväť) mesiacov a 7 (sedem) dní. Obvinený preto za novú skutočnosť odôvodňujúcu povolenie obnovy konania považoval uznesenie Okresného súdu Trnava z 25. júla 2017, sp. zn. 3PP/134/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Tos/137/2017, ktorou skutočnosťou sa napadnuté uznesenie nezaoberala.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom porušenia v dovolaní uvedených ustanovení zákona a uznesenie krajského súdu, ako aj predchádzajúce uznesenie okresného súdu, zrušil.

Obvinený následne svoje dovolanie doplnil podaním zo 7. decembra 2023, v ktorom poukázal na prednosť práva Európskej únie a zároveň uvádzal podmienky, za ktorých konajúci súd nie je povinný položiť Súdnu dvor Európskej únie prejudiciálnu otázku definovanú Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze z 28. júla 2022, sp. zn. III. ÚS 251/2022. Vo vzťahu k procesnej prípustnosti dovolania obvinený opakovane poukázal na čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré zaručujú právo na účinný prostriedok nápravy v prípade porušenia práv a slobôd zaručených právom Európskej únie, resp. Dohovorom. Obvinený ďalej nadväzujúc na svoju argumentáciu k výkladu ustanovenia § 368 ods. 2 Tr. por. uviedol, že je potrebné iniciovať konanie podľa čl. 144 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a

opakovane žiadal, aby sa Najvyšší súd Slovenskej republiky obrátil na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou za účelom vyloženia obsahu a rozsahu práva na účinný prostriedok nápravy. V ďalšej časti doplnenia dovolania obvinený zopakoval svoju argumentáciu vzťahujúcu sa k účelu trestu a jeho primeranosti a tiež reťazeniu trestov vo vzťahu k svojim rodinným pomerom a zdravotnému stavu jeho syna. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a s poukazom na čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením vyslovil, že rozhodnutím Okresného súdu Komárno z 3. augusta 2021, sp. zn. 3Nt/23/2020, ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre z 30. novembra 2021, sp. zn. 1Tos/89/2021, bol porušený Dohovor ako aj Charta základných práv Európskej únie v jej čl. 47 a čl. 49 ods. 3.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej tiež „prokurátorka“), podaním z 22. februára 2024 konštatujúc, že v predmetnej veci dovolanie nie je neprípustné, keďže uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania nepatrí medzi rozhodnutia uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom na tomto závere nič nemení ani aktuálna argumentácia obvineného týkajúca sa dôvodov podaného dovolania. Prokurátorka preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietol.

Na vyjadrenie prokurátorky obvinený reagoval podaním doručeným okresnému súdu 2. apríla 2024, v ktorom opätovne poukazoval na možnosť podať dovolanie aj voči právoplatnému rozhodnutiu súdu o ne/povolení obnovy konania, prípustnosť ktorého vyvodzoval primárne z čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 47 Charty základných ľudských práv a slobôd a Smernice EÚ 2016/343.

Dňa 17. apríla 2024 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného I. Y. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por., sa prednostne zaoberal tým, či v predmetnej veci sú splnené formálne podmienky na podanie dovolania, pričom zistil, že tomu tak nie je, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Z predloženého spisu najvyšší súd zistil, že obvinený sa svojim návrhom doručeným okresnému súdu 13. októbra 2021 domáhal povolenia obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno z 20. októbra 2016, sp. zn. 11T/66/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016.

Obvinený po právoplatnom skončení konania o povolení obnovy konania podal 5. septembra 2023 proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie sám a následne, 23. novembra 2023, aj prostredníctvom okresným súdom ustanoveného obhajcu. Ustanovený obhajca v úvode podaného dovolania výslovne uviedol, že obvineného poučil o tom, že napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, proti ktorému je možné podať dovolanie, avšak obvinený na podaní dovolania trval.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Tr. por.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por., ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa

písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Ustanovenie § 368 ods. 2 Tr. por. predstavuje taxatívny výpočet tých rozhodnutí vo veci samej, proti ktorým obvinený môže podať dovolanie. Keďže v uvedenom taxatívnom výpočte uznesenie krajského súdu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, absentuje, je zrejmé, že dovolanie obvineného proti takémuto rozhodnutiu sťažnostného súdu nie je prípustné. Uznesenie krajského súdu má síce zamietajúci charakter, avšak predmetom jeho prieskumu nebolo žiadne z rozhodnutí taxatívne vymedzených v ustanovení § 368 ods. 2 písm. a) až písm. g) Tr. por., ako to vyžaduje § 368 ods. 2 písm. h) Tr. por. [rovnako viď uznesenia tunajšieho súdu vo veciach, sp. zn. 2 Tdo 71/2020, 4 Tdo 50/2018, 6 Tdo 3/2019].

Najvyšší súd na dôvazok podotýka, že ustanovenie § 368 ods. 2 písm. h) Tr. por. nie je možné vykladať oddelene, t. j. prípustnosť dovolania nemožno konštruovať proti (i) rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo proti (ii) rozhodnutiu, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Predmetné ustanovenie pripúšťa podanie dovolania proti rozhodnutiu, vydanému odvolacím súdom, ktorým buď zamietol riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g) alebo na podklade podaného riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g) vydal vlastné rozhodnutie.

Z časti vety „rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol“ nemožno vyvodzovať prípustnosť dovolania proti akémukoľvek rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým vo veci sám rozhodol, ale musí ísť len o rozhodnutie prijaté na podklade podaného riadneho opravného prostriedku smerujúceho len a výlučne proti rozhodnutiam podľa § 368 ods. 2 písm. a) až písm. g) Tr. por.

Vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) z 28. júla 2022, sp. zn. III. ÚS 251/2022, na ktorý obvinený poukazuje v súvislosti so svojou argumentáciou o nevyhnutnosti iniciovania prejudiciálneho konania, najvyšší súd uvádza, že ústavný súd v predmetnom náleze uviedol, že v zmysle konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie „môže byť vnútroštátny súd oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku len v prípade, ak konštatoval, že položená otázka nie je relevantná alebo že predmetné ustanovenie práva Únie už bolo predmetom výkladu zo strany SD EÚ, alebo že správny výklad práva Únie sa javí byť taký jasný, že neponecháva miesto pre žiadne primerané pochybnosti“ (rozsudok Súdneho dvora zo dňa 6. októbra 1982 vo veci 283/81, Cilfit a i., EU:C:1982:335, bod 21; z novších rozsudkov Súdneho dvora zo 6. 10. 2021 vo veci C-561/19, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi et Catania Multiservizi, EU:C:2021:799, bod 33). Ústavný súd v citovanom náleze ďalej uviedol, že účastník konania pred vnútroštátnym súdom nemá nárok na predloženie prejudiciálnej otázky, čo potvrdil aj Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 20. septembra 2011 vo veci Ullens de Schooten a Rezábek proti Belgicku (sťažnosti č. 3989/07 a 38353/07), kde EŠLP uviedol, že Dohovor sám osebe negarantuje právo na to, aby vnútroštátny sudca predložil prejudiciálne otázky inému vnútroštátnemu alebo nadštátnemu súdnemu orgánu. Napriek tomu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu odôvodniť odmietnutie návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky s ohľadom na výnimky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Vnútroštátny súd teda musí uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že ide o situáciu, v ktorej je oslobodený od povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ.

Podľa čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Podľa čl. 13 Dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby

pri plnení úradných povinností.

Najvyšší súd dospel k záveru, že výklad ustanovenia § 368 ods. 2 Tr. por. v nadväznosti na ustanovenia § 394 ods. 1, ods. 2 Tr. por. nepodlieha povinnosti iniciovania prejudiciálneho konania za účelom vyloženia obsahu a rozsahu práva na účinný prostriedok nápravy. Obnova konania je v rámci Trestného poriadku zaradená do tretieho oddielu ôsmej hlavy jeho tretej časti medzi mimoriadne opravné prostriedky. Obnova konania tak sama osebe predstavuje účinný prostriedok nápravy, ktorého účelom (okrem iného) je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe, a preto ani nemohli byť vzaté do úvahy pri rozhodovaní. Ani Dohovor a ani Charta základných práv Európskej únie nezakladajú povinnosť členských štátov umožniť preskúmavanie rozhodnutí v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch prostredníctvom ďalšieho, resp. iného mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom vyplýva, že obvineným nastolená otázka výkladu ustanovenia § 368 ods. 2 Tr. por. v nadväznosti na ustanovenia § 394 ods. 1, ods. 2 Tr. por. jednak nie je v prejednávanej trestnej veci relevantná a zároveň výklad práva Európskej únie v tomto smere neobsahuje žiadne pochybnosti. Najvyšší súd preto prejudiciálne konanie pred Súdny dvorom EÚ neinicioval.

Napokon ústavný súd už opakovane v rovnakých veciach odmietol ústavné sťažnosti obvineného namierené proti rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktorými boli odmietnuté jeho dovolania smerujúce proti rozhodnutiam krajským súdom v konaniach o návrhoch na povolenie obnovy konania z dôvodu, že dovolanie proti takýmto rozhodnutiam nie je prípustné (III. ÚS 330/2023, I. ÚS 221/2023, III. ÚS 135/2023).

S ohľadom na uvedené najvyššiemu súdu neostalo nič iné, len dovolanie obvineného podľa § 382 písm. f) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietnuť.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.